

Kritéria školní maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury pro školní rok 2023/2024

Ústní část

Ústní část maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury sestává z literárně-historického, literárně-teoretického a jazykového rozboru uměleckého a neuměleckého textu, které si žák losuje na základě svého seznamu četby koncipovaného dle předem zadaných kritérií na základě školního seznamu četby.

Podkladem k ústní zkoušce z českého jazyka a literatury je 21 okruhů mapujících historii a vývoj české i světové literatury. Ke každé otázce náleží seznam 5 - 6 knižních titulů. Studenti/studentky si k ústní části maturitní zkoušky sestavují vlastní seznam četby, který sestává z 21 knih, tj. ke každému okruhu vybírají právě jednu povinně volitelnou knihu. Před ústní zkouškou si studenti/studentky vylosují jedno číslo odpovídající knize v jejich seznamu, obdrží pracovní list s příslušným uměleckým textem a textem neuměleckým, jež během zkoušky analyzují dle zadané struktury.

Maturitní okruhy se seznamem literatury:

1. Nejstarší literární památky světa, antické základy evropské literatury a jejich vliv na evropskou kulturu

Bible - Genesis

Euripidés: Medeia

Ezop: Bajky

Homér: Ilias

Ovidius Naso, Publius: Umění milovat

2. Vývoj naší literatury od počátku po dobu barokní

Dalimilova kronika

Komenský, Jan Ámos: Labyrint světa a ráj srdce

Kristiánova legenda

Michna z Otradovic, Adam: Loutna česká

Oráč z Čech

3. Renesance a humanismus v evropské a české literatuře

Cervantes, Miguel de: Důmyslný rytíř don Quijote de la Mancha

Chaucer, Geoffrey: Canterburské povídky

Machiavelli, Niccolo: Vladař

Shakespeare, William: Romeo a Julie

Villon, François: Závět'

4. Řád a racionalistické tendence 17. a 18. století a jejich oslabení v preromantismu

Diderot, Denis: Jeptiška

Goethe, Johann Wolfgang: Utrpení mladého Werthera

Goldoni, Carlo: Sluha dvou pánů

Molière: Lakomec

Racine, Jean: Faidra

5. Romantický hrdina ve společnosti 19. století

Austenová, Jane: Pýcha a předsudek

Hugo, Victor: Chrám Matky Boží v Paříži

Poe, Edgar Allan: Havran

Poe, Edgar Allan: Jáma a kyvadlo

Puškin, Alexandr Sergejevič: Evžen Oněgin

Shelleyová, Mary: Frankenstein

6. Snaha o objektivní zachycení společnosti 19. století

Dickens, Charles: Oliver Twist

Dostojevskij, Fjodor Michajlovič: Zločin a trest

Flaubert, Gustave: Paní Bovaryová

Gogol, Nikolaj Vasiljevič: Revizor

London, Jack: Bílý tesák

Maupassant, Guy de: Miláček

7. Budování české národní identity v 19. století

Erben, Karel Jaromír: Kytice

Havlíček Borovský, Karel: Tyrolské elegie + Král Lávra + Křest svatého Vladimíra

Mácha, Karel Hynek: Máj

Němcová, Božena: Babička

Tyl, Josef Kajetán: Strakonický dudák

8. Světovost versus národní pojetí literatury v českých zemích ve 2. polovině 19. století

Arbes, Jakub: Svatý Xaverius

Mrštíkové, Alois a Vilém: Maryša

Neruda, Jan: Balady a romance

Neruda, Jan: Povídky malostranské

Světlá, Karolína: Vesnický román

9. Moderní umění a jeho podoby ve světové a české literatuře

Baudelaire, Charles: Květy zla

Bezruč, Petr: Slezské písně

Dyk, Viktor: Krysař

Gellner, František: Po nás ať přijde potopa

Hlaváček, Karel: Pozdě k ránu

Sova, Antonín: Z mého kraje

10. Experimentální a avantgardní literaturas důrazem na českou meziválečnou poezii

Apollinaire, Guillaume: Alkoholy

Nezval, Vítězslav: Básně noci

Seifert, Jaroslav: Na vlnách TSF

Vančura, Vladislav: Rozmarné léto

Wolker, Jiří: Těžká hodina

11. Reflexe 1. světové války ve světové a české literatuře

Hašek, Jaroslav: Osudy dobrého vojáka Švejka za světové války, díl první

Hemingway, Ernest: Sbohem, armádo

Remarque, Erich Maria: Na západní frontě klid

Rolland, Romain: Petr a Lucie

Šrámek, Fráňa: Modrý a rudý

12. Proměna společnosti na přelomu 19. a 20. století v literatuře

Fitzgerald, Francis Scott: Velký Gatsby

Mann, Thomas: Mario a kouzelník

Pasternak, Boris: Doktor Živago

Shaw, George Bernard: Pygmalion

Steinbeck, John: O myších a lidech

Wilde, Oscar: Obraz Doriana Graye

13. Ztráta identity člověka ve 20. století

Camus, Albert: Cizinec

Havel, Václav: Zahradní slavnost

Havel, Václav: Audience

Ionesco, Eugène: Plešatá zpěvačka

Kafka, Franz: Proměna

Kafka, Franz: Proces

14. Antiutopické vize světa

Čapek, Karel: Bílá nemoc

Čapek, Karel: Válka s mloky

Bradbury, Ray: 451 stupňů Fahrenheita

Burgess, Anthony: Mechanický pomeranč

Orwell, George: Farma zvířat

Orwell, George: 1984 NEMÁ NT!!!!!!

15. „Jiné světy“ v literatuře

Coelho, Paulo: Alchymista

Márquez, Gabriel García: Sto roků samoty

Olbracht, Ivan: Nikola Šuhaj loupežník

de Saint-Exupéry, Antoine: Malý princ

Tolkien, John Ronald Reuel: Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky

16. Podoby české poezie v druhé polovině 20. století

Hrabě, Václav: Blues pro bláznivou holku

Hrubín, František: Romance pro křídlovku

Jirous, Ivan Martin: Magorovy labutí písně

Kolář, Jiří: Dny v roce

Kryl, Karel: Kniška Karla Kryla

Seifert, Jaroslav: Maminka

17. Podoby reakce na druhou světovou válku ve světové a české literatuře

Fuks, Ladislav: Spalovač mrtvol

Heller, Joseph: Hlava 22

Merle, Robert: Smrt je mým řemeslem

Otčenášek, Jan: Romeo, Julie a tma

Pavel, Ota: Smrt krásných srnců

Šiktanc, Karel: Heinovské noci

18. Proměny české prózy po roce 1989

Mornštajnová, Alena: Hana

Rudiš, Jaroslav: Nebe pod Bnerlínem

Tučková, Kateřina: Žitkovské bohyně

Topol, Jáchym: Anděl

Urban, Miloš: Hastrman

Viewegh, Michal: Báječná léta pod psa

19. Velikáni české literatury (Čapek, Hrabal, Kundera)

Čapek, Karel: Povídky z jedné kapsy

Čapek, Karel: Anglické listy

Hrabal, Bohumil: Obsluhoval jsem anglického krále

Hrabal, Bohumil: Ostře sledované vlaky

Kundera, Milan: Žert

Škvorecký, Josef: Zbabělci

20. Česká divadelní scéna 20. a 21. století?

Čapek, Karel: Ze života hmyzu

Nezval, Vítězslav: Manon Lescaut

Suchý, Jiří: Kytice

Svěrák, Zdeněk – Smoljak, Ladislav: České nebe

Voskovec, Jiří – Werich, Jan: Osel a stín

21. Česká poezie po roce 1989

Grögerová, Bohumila: Rukopis

Hruška, Petr: Darmata

Krchovský, J. H.: Básně

Malý, Radek: Malá tma

Stehlíková, Olga: Týdny